

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА
19" вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА**

Освітня програма Фізична реабілітація
Спеціальність 227 Терапія та реабілітація
Спеціалізація 227.01 Фізична терапія
Галузь знань 22 Охорона здоров'я
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Медичний факультет
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії
Курс II

Івано- Франківськ - 2025/2026

Програму розроблено:

1. Лаврикова Оксана Валентинівна, завідувачка кафедри, кандидат біологічних наук, професорка кафедри;
2. Козій Тетяна Петрівна, кандидат біологічних наук, доцентка;
3. Васильєва Наталія Олегівна, кандидат біологічних наук, доцентка;
4. Данильченко Світлана Іванівна, кандидат медичних наук, доцентка;
5. Верещакіна Вікторія Вікторівна, кандидат медичних наук, доцентка;
6. Фурсенко Артем Олександрович, викладач кафедри.

Програму розроблено на основі Освітньо-професійної програми «Фізична реабілітація» другого (магістерського) рівня вищої освіти та Положення про проведення практики здобувачів Херсонського державного університету (наказ ХДУ № 521-Д від 17 листопада 2023 року).

Декан медичного факультету

Головченко І.В.

Затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 р.

Завідувачка кафедри

Лаврикова О.В.

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол № 1 від «26» серпня 2025 р.

Голова ради

Васильєва Н.О.

Керівниця навчального відділу
“19” вересня 2025 року

Вікторія ЯЦЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИК

ВСТУП

Переддипломна практика здобувачів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки висококваліфікованих фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Терапія та реабілітація», спеціалізації 227.01 «Фізична терапія» і проводиться на оснащених відповідним чином клінічних базах: лікарні, науково-практичні центри, спеціалізовані школи-інтернати, центри реабілітації, поліклініки тощо, а також структурні підрозділи університету і випускаюча кафедра фізичної терапії та ерготерапії.

Переддипломна практика спрямована на вдосконалення дослідницьких та творчих якостей здобувачів, а також їх ознайомлення з практичними питаннями організації наукових досліджень в галузі терапії та реабілітації. Під час переддипломної практики перевіряється рівень теоретичної та практичної підготовки студентів, їх знань, вмінь і навичок щодо проведення досліджень, спрямованих на всебічне вивчення морфофункціональних особливостей, адаптаційних реакцій біологічних об'єктів, фізіологічних, психофізіологічних особливостей осіб з особливими потребами, розробки нових методик та засобів фізичної реабілітації та корекції, а також оцінку ефективності запропонованих заходів; оволодіння основними методами і засобами біологічних досліджень, обробкою отриманої статистичної інформації.

Переддипломна практика підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачена для здобувачів вищої освіти, які навчаються на другому курсі магістратури у III семестрі. Термін проходження практики складає 2 тижні. Під час даної практики поглиблюються та закріплюються теоретичні та практичні знання зі спеціальності, проводиться збір матеріалу та дослідження за тематикою кваліфікаційної роботи магістра.

Проходження переддипломної практики – це самостійна робота студентів безпосередньо в закладах охорони здоров'я.

Керівництво переддипломною практикою від закладу вищої освіти (ЗВО) здійснюється досвідченими фахівцями кафедри фізичної терапії та ерготерапії, які мають відповідну освіту та науковий ступінь.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма Контролю	Опис, мета
ОК 11	Переддипломна практика	4,5	Захист /диф. залік	підготовка здобувачів вищої освіти до написання кваліфікаційної (випускної) роботи

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики полягає у формуванні дослідницьких навичок та вмінь, необхідних для практичного застосування новітніх наукових досягнень у професійній діяльності з фізичної реабілітації.

Завдання практики передбачають:

1. Поглиблення та закріплення теоретичних знань здобувачів щодо організації наукових досліджень з фізичної терапії та ерготерапії, отриманих ними під час вивчення

фундаментальних та прикладних дисциплін. Ознайомлення з організацією наукової роботи кафедри.

2. Вдосконалення вміння застосовувати набуті знання на практиці під час проведення дослідницької роботи, обробки отриманих даних та оформлення результатів.

3. Формування вміння робити наукові доповіді та кваліфіковано вести наукову дискусію.

4. Формування вміння користуватися сучасними інформаційними засобами з метою ознайомлення з останніми досягненнями сучасної вітчизняної та зарубіжної науки. Розвиток творчого ставлення до професії терапевта та ерготерапевта, прагнення до постійного професійного самовдосконалення.

Практична підготовка може здійснюватися за такими формами проходження практики:

- очна - основна форма проходження практики, що передбачає безпосереднє перебування здобувачів на базі практики, розташованої в Україні чи за кордоном, протягом встановленого терміну практики;
- онлайн (дистанційна) - форма проходження практики, що може бути застосована у виняткових випадках (в умовах воєнного стану, тимчасове переміщення університету, карантинні обмеження, участь здобувачів у міжнародних програмах обміну тощо) за умови виконання повного обсягу програми практики без безпосереднього перебування здобувачів на базі практики;
- змішана форма – форма, яка передбачає виконання частини завдань, передбачених програмою практики, в очному форматі, іншу частину – дистанційно.

2. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ

Очікувані компетентності та ПРН

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
ОК 11	Переддипломна практика	ІК ЗК05 ЗК06 ЗК07 ЗК08 ЗК09	ФК01 ФК02 ФК03 ФК04 ФК05 ФК07 ФК08 ФК12 ФК15 ФК 16	ПР 05. Проводити опитування (суб'єктивне обстеження) пацієнта/клієнта для визначення порушень функції, активності та участі. ПР 06. Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний інструментарій. ПР 07. Спілкуватися з пацієнтом/клієнтом для визначення його потреб та очікувань щодо його рухової активності та результатів фізичної терапії. ПР 10. Створювати (планувати) програму фізичної терапії окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану. ПР 17. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері фізичної терапії, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методики та інструменти досліджень, аналізувати їх результати, обґрунтовувати висновки.

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	ФК (СК)	ПРН
				ПР 20. Володіти комп'ютерною, інформаційною та медіа- грамотністю для проведення реабілітаційних заходів, а також оцінювати та удосконалювати власну цифрову компетентність. ПР 21. Здійснювати роботу з даними, реєстрами, клінічними кодами та класифікаторами та іншими компонентами єдиної системи охорони здоров'я (ЕСОЗ) України.

3. Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

Ознайомлення з організацією наукової роботи кафедри. Вивчення специфіки планування, підготовки та методик досліджень в різних реабілітаційних галузях. Поглиблене вивчення одного з напрямків наукової роботи кафедри, ознайомлення з ресурсами мережі Інтернет, які можуть бути використані в науковій та практичній діяльності фізичного терапевта та ерготерапевта.

На настановних конференціях здобувач-практикант отримує вступний інструктаж з охорони праці, протягом практики – поетапний інструктаж щодо правил роботи в аудиторіях і правил протипожежної безпеки (в разі очного проходження практики).

Зміст і оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	2	3	4
1.	Опрацювання документів: «Положення про кваліфікаційну роботу (проєкт)», (від 09.10.2020 р. наказ №953-Д) та «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ХДУ» (від 06.04.2021 р. наказ № 419-Д).	Положенням про кваліфікаційну роботу (проєкт)», (від 09.10.2020 р. наказ №953-Д та Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ХДУ» (від 06.04.2021 р. наказ № 419-Д	3 б.
2.	Уточнення (якщо є в цьому потреба) теми кваліфікаційної роботи.	Наказ про затвердження тематики кваліфікаційних робіт	2 б.
3.	Написання змісту та вступу кваліфікаційної роботи.	Word-документ: тема, зміст, вступ кваліфікаційної роботи	25 б.
4.	Робота над списком літературних джерел, щодо теми кваліфікаційної роботи	Word-документ: список літератури з теми кваліфікаційної роботи.	40 б
5.	Підбір діагностичних методик для проведення констатувального експерименту.	Тека з діагностичними методиками для проведення констатувального експерименту.	30 б

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-, відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
6.	Підготовка публікації з основної проблематики дослідження.	Word-документ: текст публікації з основної проблематики дослідження.	50 б.
7.	Загальне оформлення та ведення звіту про результати практики, презентація результатів практики, захист практики	Заповнений звіт про результати практики», тека звітних матеріалів	40 б.
8.	Оцінка від бази практики	Відгук керівника від бази практики	10 б.
Загальна кількість балів:			200 б.

Примітка:

-200 балів (для здобувачів галузі знань 22 Охорона здоров'я - 200 балів) відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у Херсонському державному університеті (наказ від 31.08.2023 № 370-Д)

Види робіт під час практики

Основні види робіт спрямованні на актуалізацію знань, які необхідні при проведенні Єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ), а саме – Кроку 2.

Зміст іспиту структурований за двома осями:

1. Функції організму та їх порушення.
2. Складові діяльності фізичного терапевта.

Перша вісь «Функції організму та їх порушення» містить одинадцять тематичних розділів, а саме: розумові функції; сенсорні функції і біль; функції голосу та мови; функції серцево-судинної системи; функції респіраторної системи; функції травної системи; функції метаболізму та ендокринної системи; уrogenітальні функції; репродуктивні функції; нервово-м'язові, скелетні та пов'язані з рухом функції; функції шкіри та пов'язаних з нею структур.

Друга вісь «Складові діяльності фізичного терапевта» включає п'ять складових: обстеження, оцінювання, планування та прогнозування, втручання, контроль.

Перелік найбільш типових нозологічних станів (діагнозів), які входять до інтегрованого тестового іспит КРОК 2:

1. Хвороби системи кровообігу:
2. Хвороби нервової системи і органів почуттів:
3. Хвороби системи дихання:
4. Хвороби органів травлення:
5. Хвороби та травми кістково-м'язової системи:
6. Системні хвороби сполучної тканини
7. Хвороби шкіри та її придатків:
8. Хвороби сечовидільної системи:
9. Гінекологічні захворювання:
10. Вагітність. Пологи та післяпологовий період
11. Хвороби ендокринної системи та порушення обміну речовин:
12. Поєднана, полісистемна патологія
13. Невідкладні стани:
14. Злоякісні новоутворення:

Конкретний зміст практики затверджується на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Зміст практики

Тиждень 1

Мета – Ознайомлення з структурою та особливостями виконання кваліфікаційної роботи

1. Ознайомлення з «Положенням про кваліфікаційну роботу (проєкт)», (від 09.10.2020 р. наказ №953-Д) та «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ХДУ» (від 06.04.2021 р. наказ № 419-Д).
2. Уточнення (якщо є в цьому потреба) теми кваліфікаційної роботи.
3. Написання змісту та вступу кваліфікаційної роботи.
4. Робота над списком літературних джерел, щодо теми кваліфікаційної роботи
5. Заповнення щоденника практики.

Форма звіту:

1. Тема та зміст кваліфікаційної роботи.
2. Орієнтовний зміст (план) та вступу кваліфікаційної роботи.
3. Список використаних джерел кваліфікаційної роботи.
2. Щоденник практики.

Тиждень 2

Мета – Робота над кваліфікаційною роботою (проєктом)

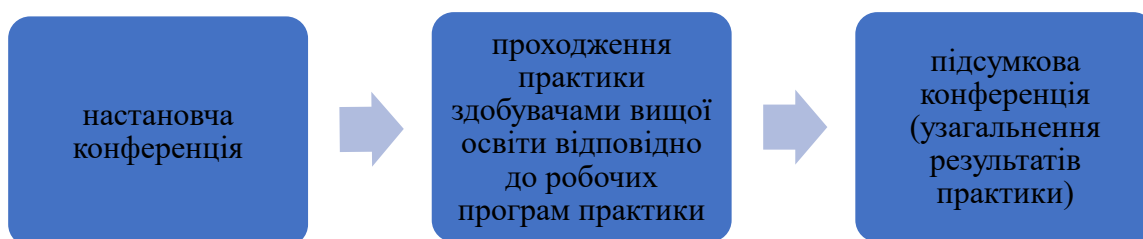
1. Огляд літератури з теми кваліфікаційної роботи.
2. Підбір діагностичних методик для проведення констатувального експерименту.
3. Підготовка публікації з основної проблематики дослідження.
4. Заповнення щоденника практики.

Форма звіту:

1. Список літератури з теми кваліфікаційної роботи.
2. Огляд літератури з теми дослідження.
3. Тека з діагностичними методиками для проведення констатувального експерименту.
4. Заповнений щоденник практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Практична підготовка здобувачів включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку підприємства, порядком отримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.

5. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вид роботи	Методичні рекомендації до її виконання
Ознайомлення з Академічною доброчесністю учасників освітнього процесу в ХДУ	Ознайомлення з «Положенням про кваліфікаційну роботу (проєкт)», (від 09.10.2020 р. наказ №953-Д) та «Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ХДУ» (від 06.04.2021 р. наказ № 419-Д).
	вивчення специфіки планування, підготовки та проведення досліджень;
Підготовка до написання кваліфікаційної (випускної) роботи	поглиблене вивчення одного з напрямків наукової роботи кафедри фізичної терапії та ерготерапії (за індивідуальними завданнями, які відповідають темі кваліфікаційної роботи здобувача);
	ознайомлення з ресурсами мережі Інтернет, які можуть бути використані в науковій та практичній діяльності майбутнього фахівця з фізичної терапії;
	підготовка до захисту здобувачів вищої освіти кваліфікаційної роботи, розвиток уміння вести наукову дискусію;
	підготовка звіту про проходження переддипломної практики.

6. СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, ФОРМУВАННЯ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Підсумкова оцінка виробничої практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Рекомендований розподіл балів за результатами проходження практики

№ п/п	Вид діяльності	Сумарна кількість балів за весь період практики
Поточний контроль		0-150
1.	Позитивний відгук керівника від кафедри:	
	1. Тема, зміст та вступ кваліфікаційної роботи.	0-30
	2. Огляд літератури та список літератури з теми кваліфікаційної роботи.	0-40
	3. Діагностичні методики для проведення констатувального зрізу.	0-30
	4. Текст публікації з основної проблематики дослідження.	0-50

Підсумковий контроль		0-50
2.	Загальне оформлення та ведення щоденника практики, звіту з практики.	0-40
3.	Відгук керівника від бази практики «відмінно» «добре» «задовільно» «незадовільно»	10 8-9 5-7 0-4
Разом балів		200 балів

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

7. ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Після закінчення виробничої практики здобувач надає наступні документи:

1. Звіт про результати практики здобувача-практиканта.
2. Список літератури з теми кваліфікаційної роботи.
3. Огляд літератури з теми дослідження.
4. Тека з діагностичними методиками для проведення констатувального експерименту.
5. Підготовка публікації з основної проблематики дослідження.

8. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Підведення підсумків та узагальнення результатів переддипломної практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше ніж за три дні по контрольного заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.) розроблені презентації (фотозвіт, відео або медіа-презентація проєкту). Звітна презентація погоджується з керівником від університету та містить відео/фото/скріншоти результатів виконання завдань програми практики.

Після захисту, членами комісії/керівниками від університету/гарантами **за бажанням** можуть бути поставлені питання (1-2 питання) за результатами проходження здобувачем практики.

9. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Базова (основна) література:

1. Григус І.М Фізична реабілітація в пульмонології: навчальний посібник. – Вид. 2-ге, виправлене. – Рівне: НУВГП, 2018. - 258 с.
2. Григус І.М., Брега Л.Б. Фізична терапія в кардіології: навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2018. – 268 с.
3. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.

4. Практичні навички фізичного терапевта: дидактичні матеріали / [Бакалюк Т., Барабаш С., Бондарчук В. та ін.]. – К., 2022. – 164 с.
5. Пропедевтика внутрішньої медицини /Децик Ю.І., Яворський О.Г., Нейко Є.М. та ін.; за ред. проф. О.Г. Яворського.– 5-е вид., виправл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – С. 23–56.
6. Свінціцький А.С. Методи діагностики в клініці внутрішньої медицини: навч. посіб. К.: ВСВ Медицина, 2019. 1008 с.
7. Мироненко С.Г. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання: Навчальний посібник. – Полтава, 2019. – 50 с.
8. Михалюк Є.Л., Черепок О.О., Ткаліч І.В. Фізична реабілітація при захворюваннях хребта. Навчальний посібник.- ЗДМУ, 2016. – 90 с.
9. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: нейрореабілітація [Текст] : нац. підручник. Т. 2 / В. М. Сокрут, О. В. Синяченко, О. П. Сокрут та ін. ; за заг. ред. В. М. Сокрута. — Львів : Марченко Т. В., 2023. — 340 с.
10. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280с.
11. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.

Допоміжна література:

1. Клінічне обстеження та семіотика уражень органів і систем у дітей / Ю.В. Марушко, Т.В. Гишак, С.А. Пісоцька, Т. В. Марушко – 5-те видання, перероблене і доповнене. – Київ-Хмельницький, ФОП Сторожук О.В., 2020. – 208 с.
2. Остеоартроз. Сучасні методики фізіотерапевтичного лікування: Методичні рекомендації / В.І. Маколінець, Т.М. Гращенкова, А.М. Гаєвська, В.В. Мельник, І.В. Корж, І.М. Чатківська. — Харків : «Крокус», 2017. — 20 с.
3. Таран І. В. Особливості авторських методик фізичної реабілітації при спастичних формах дитячого церебрального параліча / Таран І. В. // – Вроцлав, 2013. – С. 86 – 95.
4. Методи обстеження неврологічного хворого [Текст] : навч. посіб. / Л. І. Соколова, Т. М. Черенько, Т. І. Ілляш та ін. ; за ред.: Л. І. Соколової, Т. І. Ілляш. — 2-е вид. — К. : Медицина, 2020. — 144 с.
5. Терапевтичні вправи: навчальний посібник / Ольга Єжова, Катерина. Тимрук-Скоропад, Любов Ціж, Ольга Ситник – Житомир, ПП. "Євро-Волинь", 2021. – 150 с.
6. Фізична реабілітація при ендопротезуванні органів та суглобів: навчальний посібник [Електронний ресурс] : навч. посібник для студ. спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», спеціалізації «Фізична терапія»/ О.О. Глиняна, Ю.В. Копочинська, І.Ю. Худецький; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл 173 МБ). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 190 с.
7. Chui K.K. Orthotics and Prosthetics in Rehabilitation Orthotics and Prosthetics in Rehabilitation New York. – Fourth Edition – 2020. – 823 pages.
8. O'Sullivan, Susan B. Physical rehabilitation / Susan B. O'Sullivan, Thomas J. Schmitz, George Fulk. Description: Seventh edition. – Philadelphia: F.A. Davis Company. – 2019 – 1505 pages.

Інформаційні ресурси

9. <https://www.testcentr.org.ua/uk/>
10. meddoc.com.ua/fizicheskaya-reabilitaciya-0605/
11. <http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/1946/1/%D0%9B%D0%A4%D0%9A.pdf>
12. [https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8676/lik_masazh.pdf?sequence](https://repository.tdmu.edu.ua/bitstream/handle/1/8676/lik_masazh.pdf?sequence=1)

13. Освітні платформи, що рекомендовані МОН України: Coursera: www.coursera.org ; UdeMy: www.udemy.com ; Prometheus: prometheus.org.ua; EdPro: <https://edpro.ua/webinars>
14. Онлайн курси, що рекомендовані для вивчення на платформі <https://members.physio-pedia.com/uk/my-home-page-uk/>
15. Освітні платформи: DoctorThinking Education Platform - <https://official.doctorthinking.org/> , Навчальна платформа Центру громадського здоров'я МОЗ України - https://portal.phc.org.ua/uk/view_all_courses/ , Академія НСЗУ - <https://academy.nszu.gov.ua/>